

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ศึกษาบทบาทผู้นับถืออิสลามเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต ทัศนคติการบริจาคโลหิตของมุสลิมในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นับถือมุสลิมและมุสลิมในอำเภอเมืองจังหวัดปัตตานี จำนวน 400 คน ซึ่งผู้วิจัย ขอนำเสนอผลการวิจัยว่าด้วยบทบาทผู้นับถืออิสลามเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต และผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะทางด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคมของ กลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจด้านศาสนาเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตของกลุ่ม ตัวอย่าง

ตอนที่ 3 ทัศนคติการบริจาคโลหิตของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 4 ทัศนคติการบริจาคโลหิตของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะทางด้าน ประชากร เศรษฐกิจและสังคม และระดับความรู้ความเข้าใจด้านศาสนาเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบทัศนคติการบริจาคโลหิตของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 6 การแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตซึ่ง เป็นข้อคำถามปลายเปิด

4.1 ผลการวิจัยว่าด้วยบทบัญญัติอิสลามเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต

ผู้วิจัยได้หาคำตอบเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตตามการอธิบายของนักวิชาการและหลักฐานจากทฤษฎีฟิกฮ์ต่างๆมีดังนี้

โลหิตเป็นสิ่งที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้กล่าวอย่างชัดเจนในคัมภีร์อัลกุรอานว่าเป็นสิ่งที่ต้องห้ามในการรับประทาน การใช้ประโยชน์หรือการซื้อขาย และท่านเราะสูล ﷺ ได้ทำการยืนยันถึงการห้ามอย่างเด็ดขาดในอัลหะดีษของท่าน แต่ศาสนาอิสลามมีข้อผ่อนปรนว่าเมื่ออยู่ภาวะคับขันสิ่งที่ต้องห้ามจะเป็นสิ่งที่อนุญาติให้รับประทานได้ เฉกเช่น การรับประทานเนื้อสุกรเพื่อประทังชีวิต ดังนั้นการให้โลหิตสำหรับผู้ที่มีความจำเป็นต้องใช้โลหิตเพื่อความอยู่รอด เช่นนี้เป็นที่อนุญาตที่จะมีการให้โลหิตได้ ด้วยกับการค้นคว้าจากเกาะอิดะฮ์สุฟิกฮียะฮ์ กียาส(เทียบเคียง) อุศูลุลฟิกฮ์ และความคิดเห็นของนักปราชญ์อิสลาม ดังนี้

1. หลักการ “เดิมของทุกสิ่งเป็นสิ่งที่อนุญาตินอกจากจะมีหลักฐานชัดเจนว่าเป็นสิ่งที่หะรอม” (الأصل في الأشياء الإباحة حتى يدل الدليل على التحريم) จึงสามารถเป็นที่เข้าใจอย่างชัดเจนว่า เมื่อตัวบทไม่มีการกล่าวถึงแล้ว จึงทำให้สิ่งนั้นเป็นสิ่งที่อนุญาติได้ด้วย ดังนั้นการให้โลหิตเป็นสิ่งที่ทำได้

2 หลักการ “ความอันตรายจะไม่ลบล้างด้วยอันตรายเช่นเดียวกัน” (الضرر لا يزال بالضرر) เพราะเหตุผลการบริจาคโลหิตเป็นการช่วยชีวิตมนุษย์ให้รอดพ้นจากความตายและความเจ็บปวด หลักเกณฑ์ดังกล่าวในทางอุศูลุลฟิกฮ์ในเกาะอิดะฮ์นี้จะบรรลุผลสำเร็จด้วยการช่วยเหลือผู้ป่วยให้ได้รับการดูแลจากการเจ็บป่วย จนกระทั่งนำไปสู่การหายขาดเป็นพลิตทั้งโดยที่ผู้ให้บริจาคต้องปลอดภัยเช่นเดียวกัน

3. หลักการ “ ความจำเป็นสามารถกระทำสิ่งที่ต้องห้ามได้” (الضرورات تبيح المحظورات) คือ ด้วยหลักฐานในอัลกุรอานแสดงให้เห็นว่าโลหิตจัดเป็นสิ่งหะรอมด้วยกับหลักฐานที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงห้าม หากแต่ได้รับความคับขัน อิสลามให้ทางออกด้วยการผ่อนปรน (รุกเศาะฮ์) เพื่อให้มนุษย์สามารถกระทำได้

4. หลักการ “การป้องกันอันตรายเหนือกว่าการแสวงหาผลประโยชน์” (درء المفاسد أولى من جلب المصالح) คือ มุสลิมควรทำการบริจาคโลหิตเพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับชีวิตของผู้บาดเจ็บมากกว่าการแสวงหาความสุขสบายของตนเองหรือผลประโยชน์ในด้านอื่นๆโดยละทิ้งชีวิตของผู้อื่นให้เกิดอันตราย

กรณีที่ว่าร่างกายแห่งสนิหอนเนื่องจากการขาดโลหิต โดยหุคมสำหรับเขา คือ จำเป็นต้องมีการซื้อโลหิต หากเขาไม่ซื้ออาจจะนำไปสู่การเสียชีวิตในภายหลัง ดังหลักฐานที่สนับสนุน หลักการฟิกฮฺว่า

((لا ضرر ولا ضرار))

(الحاكم، 1990: 2345)

ความว่า “ไม่มีการนำพาตัวเอง
และผู้อื่นสู่ความพินาศ”

(al -Hakim¹ ,1990: 2345)

ท่านอิบนุ อัลอะรอบี (Ibn al-‘Arabiyy, n.d : 1/53) กล่าวว่าบรรดาอุละมาอ์ ได้กล่าวว่า

“من اضطر إلى أكل الميتة والدم ولحم الخنزير فلم يأكل حتى
مات دخل النار ، إلا أن يعفو الله عنه”

ความว่า “ผู้ใดที่มีความจำเป็นโดยเขาสามารถจะรับประทาน
ซากสัตว์และโลหิต และเขาปฏิเสธที่จะไม่รับประทานเขาจะ
ได้เข้านรก เว้นแต่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงอภัยให้”

5. การกียาส(เทียบเคียง)กับสุนนะฮฺท่านเราะสูล ﷺ ในเรื่องการ กรอกเลือด
จากหลักการกียาส สามารถนำไปสู่ความเข้าใจในการบริจาดโลหิตโดยผู้วิจัยขอ
เทียบเคียงการบริจาดโลหิตกับสุนนะฮฺท่านเราะสูลมุฮัมมัด ﷺ ที่เกี่ยวกับการรักษาโรค คือ การ
กรอกเลือด ดังนี้

1. สิ่งที่เป็นหลักในการเปรียบเทียบ (الأصل) คือ การกรอกเลือด
2. สิ่งที่จะนำไปเปรียบเทียบกับอัสล เมื่อไม่มีดัวบท (الفرع) คือ การให้โลหิต
3. บทบัญญัติของอัสล (حكم الأصل) คือ สุนนะฮฺของท่านเราะสูล ﷺ โดย

จะกระทำเมื่อมีอาการเจ็บป่วย

4. เหตุผล (العلة) คือ เพื่อการรักษาโรค

¹ อิมาม อัลหะกิม กล่าวว่า หะดีษบทนี้มีสายรายงานที่เศาะหิหตามเงื่อนไขของอิมามมุสลิม ซึ่งอิมามทั้งสองไม่ได้บันทึกไว้
อัลอัลบานีย์ ระบุว่า เป็นหะดีษเศาะหิห (al-Albaniy, 1985: 896)

6. หลักการ “มะซอลิหุ มุรสะละฮุ” คือ การให้โลหิตแก่ผู้อื่น โดยที่เขามีความจำเป็นในการรักษาไว้ซึ่งชีวิตเป็นการรักษาไว้ซึ่งประโยชน์มากกว่าการก่อให้เกิดความเสียหายที่ทำให้ต้องเสียชีวิตซึ่งเป็นสิ่งที่ขัดกับวัตถุประสงค์ของอิสลาม

7. หลักการ “สัดคฺอัลชะรออิฮฺ” คือ การปิดประตูที่จะนำไปสู่การกระทำที่ต้องห้ามจากหลักการของสัดคฺอัลชะรออิฮฺ สามารถนำไปสู่ความเข้าใจในการห้ามบริจาโลหิต ดังนี้

ก. หากผู้บริจาโลหิตมั่นใจว่าโลหิตอาจนำไปสู่การสร้างอันตรายแก่ตนเองและผู้อื่น

ข. หากผู้บริจาโลหิตทราบโดยชัดแจ้งเป็นการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บที่เป็นคู่สงครามหรือผู้ที่จะทำลายเกียรติ และศาสนา

ค. ผู้ที่มีโรคที่มีความเสี่ยงที่อาจนำไปสู่การติดเชื้อได้ จึงไม่จำเป็นที่จะต้องบริจาโลหิต

ง. ห้ามเปิดโอกาสให้มีการซื้อขายโลหิต เพราะอาจนำไปสู่การสร้างธุรกิจโลหิตที่สร้างความเดือดร้อนแก่ชีวิตและศักดิ์ศรีของมนุษย์ได้

8. ทักษะของอุละมาอ์(นักปราชญ์อิสลาม)ต่อการบริจาโลหิต

คัมภีร์อัลกุรอานและอัลหะดีษ ไม่มีการกล่าวถึงการบริจาโลหิต ดังนั้นต้องมีการนำเอาการวินิจฉัยชี้ขาดและการเทียบเคียงของบรรดาผู้รู้อิสลาม(อุละมาอ์)มาเป็นบรรทัดฐานในการกำหนดบทบัญญัติอิสลาม จากส่วนหนึ่งคำวินิจฉัยชี้ขาดของอุละมาอ์ อาทิ

ชัยคุ อัล-ชะอฺรอวียฺ ให้การพิตว่า การถ่ายโลหิตจากบุคคลหนึ่งสู่อีกบุคคลที่อยู่ในภาวะความจำเป็นต้องใช้โลหิตเป็นการคว่นขณะอยู่ในช่วงกระบวนการผ่าตัดและหลังการผ่าตัด ถือเป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้ แต่มีเงื่อนไขว่า จะต้องมีความมั่นใจว่า โลหิตที่ต้องถ่ายให้ผู้ป่วยนั้นจะต้องเป็นกลุ่มโลหิตเดียวกัน ความตั้งใจในการบริจาโลหิตเป็นสิ่งที่ดีงาม วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ดีงามเหล่านี้ล้วนกระทำไปเพื่อสุขภาพ²

ชัยคุ มุหัมมัด อับดุลลอฮฺ อัล-คอฎิบ ให้การพิตว่า กระบวนการถ่ายโลหิตเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งที่สามารถช่วยชีวิตของเหยื่อผู้บาดเจ็บและอื่น ๆ ซึ่งเป็นเหตุทำให้สูญเสียชีวิต การช่วยเหลือชีวิตของเหยื่อที่ตกอยู่ในสภาพดังกล่าวนี้ จะไม่สามารถกระทำได้เว้นแต่ใช้กระบวนการถ่ายโลหิตสร้างกายของเหยื่อผู้เคราะห์ร้ายผู้นั้น เพื่อทดแทนโลหิตที่สูญเสียชีวิต

² Muhammad Mutawalli al-Sha'rawi, al-Fatawa, Dar al-'Awdah, Bayrut: 1989, juz. 1, hlm. 47.

ไป สภาพดังกล่าวนี้ แท้จริงแล้วได้เข้าอยู่ในขอบข่ายภาวะแห่งความคับขัน ซึ่งเป็นสาเหตุของการอนุวัติให้สามารถทำการรักษาด้วยสิ่งที่หะรอมได้ ทั้งนี้เพื่อรักษาชีวิต³

อาลี ญุมอะฮฺ มุฟตี แห่งประเทศอียิปต์ได้ได้กล่าวว่า หุกมของการบริจาคนโลหิตว่า โลหิตเป็นสิ่งที่แยกออกจากร่างกาย (المفصل) ดังนั้น โลหิตจึงคล้ายกับน้ำตา น้ำมูก น้ำปัสสาวะ หรือเหงื่อ ซึ่งมีลักษณะที่เป็นของเหลว ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้ถูกรวมเข้าไปอยู่ในสิ่งที่ถูกเรียกว่า “المفصل” (สิ่งที่แยกออกจากร่างกาย) ดังนั้น คำว่า “المفصل” คือ สิ่งที่มีมันถูกนำออกมาจากร่างกายแล้ว จึงไม่มีผลร้ายต่อร่างกายมากนัก และยิ่งไปกว่านั้น บางครั้งการไม่นำมันออกมาจากร่างกายบ้าง อาจจะไปสู่อันตรายต่อชีวิตก็เป็นได้ และบางสิ่งที่ถูกนำออกมาจากร่างกายนั้น บางครั้งก็อาจจะเป็นประโยชน์กับร่างกาย

ดังนั้น การบริจาคนโลหิตเมื่อพิจารณาแล้ว จึงถือว่าเป็นสิ่งที่อนุญาต ดังนั้น โลหิตนั้นเป็นที่ยอนุญาตให้บริจาคนได้ เนื่องจากอยู่ในสภาพที่เรียกว่า “المفصل” ซึ่งร่างกายสามารถสร้างขึ้นมาทดแทนใหม่ได้ โดยเงื่อนไขการบริจาคนโลหิต คือ

1. ต้องมีความจำเป็นอย่างยิ่งยวดขณะที่ทำการบริจาคนโลหิต เช่น มีบุคคลบางส่วนมีความต้องการปริมาณเลือดอย่างยิ่งยวดเพื่อกอบกู้ชีวิตของพวกเขาจากความเสียหายและความตาย เช่น เกิดอุบัติเหตุหรือเพื่อการผ่าตัด

2. การบริจาคนเลือดต้องมีประโยชน์ที่แน่ชัดตามที่ศนะของแพทย์และต้องไม่เกิดโทษแก่ผู้ที่บริจาคน

3. การบริจาคนต้องไม่ทำให้เกิดโทษต่อผู้บริจาคนไม่ว่าจะเกิดโทษต่อร่างกายโดยรวมหรือบางส่วนก็ตาม หรือต้องไม่ทำให้ลดหย่อนสมรรถภาพในการดำเนินชีวิต ด้านวัตถุและจิตใจ หรือต้องไม่มีผลกระทบในเชิงลบต่อผู้บริจาคนทั้งในปัจจุบันและอนาคตด้วยการยืนยันที่แน่นอนทางการแพทย์

4. ต้องแน่ชัดว่า จากการตรวจสอบทางแพทย์ว่าโลหิตไม่ติดโรคหรือทำให้เกิดโทษต่อมนุษย์ผู้อื่น

5. ผู้บริจาคนเลือดต้องมีคุณสมบัติพร้อม คือต้องบรรลุนิติภาวะมีสติปัญญาสมบูรณ์⁴

³ Muhammad Abduallah al-Kitab, Fatawa Hawla al-Din Wa al-Dunya Fi Qadaya al-Muslim al-Mu'asir. Dar al-Tawzi' Wa al-Nashri al-Islamiyyah, 1409H/1909, juz. 2, hlm.151.

⁴ Kitab Kalm al- tib Fatawa Ashri'yah เล่ม 2 : 298

ดังนั้น การบริจาดโลหิตถือว่าเป็นสิ่งที่อนุญาตให้กระทำได้โดยผู้บริจาคต้องตระหนักว่าการบริจาดจะไม่ทำให้เกิดโทษต่อผู้บริจาคไม่ว่าจะเกิดโทษต่อร่างกายของผู้บริจาคหรือต่อผู้อื่นด้วย

ส่วนบรรดาอุลละมาอ์หะดีษและอุลละมาอ์ตัฟซีร ไม่ได้ชี้ชัดว่าโลหิตเป็นสิ่งที่หะรอม (ต้องห้าม) โดยเขากล่าวว่า โลหิตเป็นเพียงสิ่งที่นะญิส (สกปรก) และสิ่งที่หะรอมไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งทีนะญิส เพราะการหุ้กมดะมุลมัศฟุห (เลือดที่ไหล) เป็นสิ่งที่หะรอมนั้นด้วยอายะฮ์อัลกุรอานที่เด็ดขาดและมติเอกฉันท์มิใช่มาจากการชี้แนะจากอุลละมาอ์ตัฟซีรและหะดีษ โดยนะญิสนั้นเป็นสิ่งที่มาบ่งบอกว่าทุกๆ โลหิต เป็นนะญิส เช่น เลือดประจำเดือนของสตรีและการอธิบายของอุลละมาอ์ในหุ้กมดะมุลมัศฟุห (เลือดที่ไหล) นั้นเป็นสิ่งนะญิสอย่างชัดเจน แม้ว่าจะเป็นเลือดของปลา มนุษย์ หรือ อื่นๆ ที่คล้ายคลึงกัน แต่จะเป็นสิ่งที่อภัยให้ หากเป็นเลือดที่เล็กน้อย ไม่ว่าจะเป็เลือดของมนุษย์หรืออื่นๆ อัซฮาฟีฮียะฮ์ มีความเห็นว่าเงื่อน ไขที่ทำให้เลือดเป็นที่อภัยให้มี 3 ประการ คือ หนึ่ง เลือดต้องมาจากมนุษย์ สอง เลือดที่ไหลนั้นมิใช่มาจากการกระทำของตัวเองโดยเจตนา และสาม การกระทำนั้นห้ามเกินกว่าเหตุ (ขึ้นอยู่กับจารีตประเพณีที่ถือปฏิบัติ) (Muhammad Bin Soleh al- Uthaimin)⁵

⁵ <http://ar.islamway.net/fatwa/12207/%D9%85%D8%B3%D8%A7%D8%A6%D9%84-%D8%AD%D9%88%D9%84-%D9%86%D8%AC%D8%A7%D8%B3%D8%A9-%D8%A7%D9%84%D8%AF%D9%85>) สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2557 (ออนไลน์)

ตอนที่ 1 4.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะทางด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคม

ตารางที่ 5 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (n=400)	ร้อยละ
ชาย	202	50.5
หญิง	198	49.5
รวม	400	100

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายมากที่สุด ร้อยละ 50.5 และเพศหญิง ร้อยละ 49.5

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 6 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

ระดับอายุ	จำนวน (n=400)	ร้อยละ
17 - 25 ปี	99	24.8
26 - 34 ปี	111	27.8
35 - 43 ปี	107	26.8
44 - 52 ปี	52	13.0
53 - 60 ปี	31	7.8
รวม	400	100

จากตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 26-34 ปีมากที่สุด ร้อยละ 27.8 รองลงมามีอายุระหว่าง 35-43 ปี ร้อยละ 26.8 อายุระหว่าง 17-25 ปี ร้อยละ 24.8 อายุระหว่าง 44-52 ร้อยละ 13.0 และอายุระหว่าง 53-60 ปี ร้อยละ 7.8

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

ตารางที่ 7 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (n=400)	ร้อยละ
โสด	140	35.0
สมรส	245	61.2
หม้าย	15	3.8
รวม	400	100

จากตารางที่ 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพสมรสแล้วมากที่สุด ร้อยละ 61.2 รองลงมาสถานภาพโสด ร้อยละ 35.0 และหม้ายน้อยที่สุด ร้อยละ 3.8

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 8 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประวัติการมีโรคประจำตัว

โรคประจำตัว	จำนวน (N=400)	ร้อยละ
ไม่มีโรคประจำตัว	359	89.8
มีโรคประจำตัว	41	10.2
รวม	400	100

จากตารางที่ 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่มีโรคประจำตัวมากที่สุด ร้อยละ 89.8 และน้อยที่สุด มีโรคประจำตัว ร้อยละ 10.2

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 9 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานะทางสังคม

สถานะทางสังคม	จำนวน (n =400)	ร้อยละ
อิหม่าม	13	3.2
คอเต็บ	13	3.2
สัปบุรุษ	374	93.5
รวม	400	100

จากตารางที่ 9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นสัปบุรุษมากที่สุด ร้อยละ 93.5 และผู้นำชุมชนอิหม่ามและคอเต็บ จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 3.2

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 10 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษาสามัญสูงสุด

ระดับการศึกษาสามัญสูงสุด	จำนวน (n =400)	ร้อยละ
ไม่ได้เรียน	22	5.5
ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า	63	15.8
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	85	21.2
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	101	25.2
ประกาศนียบัตรวิชาชีพหรืออนุปริญญา	47	11.8
ปริญญาตรี	74	18.5
สูงกว่าปริญญาตรี	8	2.0
รวม	400	100

จากตารางที่ 10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่ามากที่สุด ร้อยละ 25.2 รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า ร้อยละ 21.2 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 18.5 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 15.8 จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหรืออนุปริญญา ร้อยละ 11.8 ไม่ได้เรียน ร้อยละ 5.5 และน้อยที่สุดจบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 2.0

ตารางที่ 11 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษาศาสนาสูงสุด

ระดับการศึกษาศาสนาสูงสุด	จำนวน (n=400)	ร้อยละ
ไม่ได้เรียน	33	8.2
พรีภุอิน	78	19.5
อิตติคาลัย (ชั้น1-4)	87	21.8
มุตะวัสสิฎ (ชั้น5-7)	102	25.5
ษนะนะวี (ชั้น8-10)	86	21.5
ปริญญตรีขึ้นไป	14	3.5
รวม	400	100

จากตารางที่ 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาทางด้านศาสนาในระดับ มุตะวัสสิฎมากที่สุด ร้อยละ 25.5 รองลงมาจบระดับอิตติคาลัย ร้อยละ 21.8 จบระดับษนะนะวี ร้อยละ 21.5 จบระดับพรีภุอิน ร้อยละ 19.5 ไม่ได้เรียน ร้อยละ 8.2 และน้อยที่สุดจบระดับปริญญตรีขึ้นไป ร้อยละ 3.5

ตารางที่ 12 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	จำนวน (n=400)	ร้อยละ
ชุมชนอานาेरู	47	11.8
ชุมชนสระบารัง	47	11.8
ชุมชนจะบังติกอ	48	12.0
หมู่บ้านบานา	26	6.5
หมู่บ้านตันหยงลูโละ	26	6.5
หมู่บ้านคลองมานิง	26	6.5
หมู่บ้านกะมียอ	26	6.5
หมู่บ้านบาราโหม	26	6.5
หมู่บ้านปะกาสะรัง	26	6.5
หมู่บ้านรูสะมิแล	26	6.5
หมู่บ้านตะลุโบะ	26	6.5
หมู่บ้านบาราเฮาะ	25	6.2
หมู่บ้านปยุค	25	6.2
รวม	400	100

จากตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลอาศัยอยู่ในชุมชนจะบังติกอ มากที่สุด ร้อยละ 12.0 รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างชุมชนสระบารังและอานาेरู ร้อยละ 11.8 ส่วนกลุ่มตัวอย่างในเขตชุมชนอาศัยอยู่ในหมู่บ้านบานา หมู่บ้านตันหยงลูโละ หมู่บ้านคลองมานิง หมู่บ้านกะมียอ หมู่บ้านบาราโหม หมู่บ้านปะกาสะรัง หมู่บ้านรูสะมิแล หมู่บ้านตะลุโบะ ร้อยละ 6.5 และน้อยที่สุด หมู่บ้านบาราเฮาะและหมู่บ้านปยุค ร้อยละ 6.2

ตารางที่ 13 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (n =400)	ร้อยละ
แม่บ้าน	55	13.8
รับจ้าง	151	37.8
เกษตรกรกรรม	15	3.8
ค้าขาย	77	19.2
รัฐวิสาหกิจ	26	6.5
ข้าราชการ	63	15.8
นักเรียน/นักศึกษา	13	3.2
รวม	400	100

จากตารางที่ 13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด ร้อยละ 37.8 รองลงมาอาชีพค้าขาย ร้อยละ 19.2 อาชีพข้าราชการ ร้อยละ 15.8 อาชีพแม่บ้าน ร้อยละ 13.8 อาชีพรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 6.5 อาชีพเกษตรกรกรรม ร้อยละ 3.8 และน้อยที่สุดอาชีพนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 3.2

ตารางที่ 14 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน (n =400)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	162	40.5
5,001-10,000 บาท	165	41.2
10,001-20,000 บาท	58	14.5
20,001-30,000 บาท	9	2.2
30,001-40,000 บาท	3	0.8
40,000บาท ขึ้นไป	3	0.8
รวม	400	100

จากตารางที่ 14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน 5,001-10,000 บาทมากที่สุด ร้อยละ 41.2 รองลงมามีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 40.5 รายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 14.5 รายได้ต่อเดือน 20,001-30,000 บาท ร้อยละ 2.2 และน้อยที่สุดมีรายได้ต่อเดือน 30,001-40,000 บาทและ40,000 บาทขึ้นไป มีจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 0.8

ตอนที่ 2 4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต

ตารางที่ 15 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตของกลุ่มตัวอย่าง

ความรู้ความเข้าใจ	ทราบ	ไม่แน่ใจ	ไม่ทราบ	รวม
1. การบริจาคโลหิตเป็นการเสียสละเพื่อการช่วยเหลือผู้อื่นในยามจำเป็น	374	23	3	400
	93.5	5.8	8.0	100.0
2. โลหิตมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อร่างกายของมนุษย์ โดยเฉพาะผู้ป่วยที่เสียโลหิตมาก	347	51	2	400
	86.8	12.8	0.5	100.0
3. การบริจาคโลหิตทำให้ร่างกายได้เม็ดโลหิตใหม่ ทำให้ร่างกายมีความแข็งแรง	296	94	10	400
	74.0	23.5	2.5	100.0
4. ด้วยเหตุผลที่มนุษย์ไม่สามารถสร้างสิ่งที่ใช้แทนโลหิต ดังนั้นโลหิตจึงต้องมาจากการบริจาคของมนุษย์เท่านั้น	302	92	6	400
	75.5	23.0	1.5	100.0
5. โลหิตเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของร่างกายมนุษย์ ที่ไม่สามารถนำโลหิตอื่นมาทดแทนได้นอกจากโลหิตมนุษย์	301	91	8	400
	75.2	22.8	2.0	100.0
6. การจัดหาโลหิตมาใช้ในการรักษาควรได้มาด้วยการบริจาคจากผู้ที่มีประสงค์จะบริจาคโลหิต	302	89	9	400
	75.5	22.2	2.2	100.0
7. โลหิตมิใช่สินค้าทางเศรษฐกิจ ไม่ควรมีการซื้อขายจากผู้บริจาค	291	96	13	400
	72.8	24.0	3.2	100.0
8. การช่วยเหลือผู้เสียโลหิตมากทำได้โดยใช้โลหิต	3	82	12	400
	76.5	20.5	3.0	100.0
9. อิสลามไม่ห้ามการบริจาคโลหิตและรับโลหิตเพื่อการรักษา	253	123	24	400
	63.2	30.8	6.0	100.0
10. การบริจาคโลหิตเป็นวาญิบ(จำเป็น)สำหรับผู้ที่อยู่ในภาวะคับขันและมีความมั่นใจว่าการรักษาด้วยวิธีการดังกล่าวจะสามารถรักษาชีวิตให้พ้นจากอันตรายได้	296	114	17	400
	67.2	28.5	4.3	100.0

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจ	ทราบ	ไม่แน่ใจ	ไม่ทราบ	รวม
11. ผู้ที่ประสงค์จะทำการบริจาคสามารถบริจาคได้ที่ ธนาคารเลือดของโรงพยาบาลและสภากาชาดทุก จังหวัด	289 72.2	96 24.0	15 3.8	400 100.0
12. เมื่อมีการบริจาคโลหิตตามจำนวนครั้งที่สภากาชาด กำหนดจะมีการมอบเข็มที่ระลึกสำหรับผู้บริจาค	308 77.0	70 17.5	22 5.5	400 100.0
13. จำนวนครั้งของการบริจาคโลหิตสามารถช่วยคนไข้ ที่จำเป็นแล้วยังเป็นส่วนลดในการรักษาพยาบาล สำหรับผู้บริจาคได้	238 59.5	144 36.0	18 4.5	400 100.0
14. สถานที่ในการรับบริจาคโลหิตผ่านมาตรฐานจาก กระทรวงสาธารณสุข	281 70.3	90 22.5	29 7.2	400 100.0
15. การบริจาคโลหิตสามารถบริจาคได้ทุกเพศและมี น้ำหนัก 45 กิโลกรัมขึ้นไป อายุระหว่าง 17 ปี ถึง 60 ปีบริบูรณ์	273 68.2	102 25.5	25 6.2	400 100.0
16. การบริจาคโลหิตไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริจาค	272 68.0	113 28.2	15 3.8	400 100.0
17. ผู้บริจาคโลหิตต้องเป็นผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรง ไม่มีโรคประจำตัว	300 75.0	94 23.5	6 1.5	400 100.0
18. กระบวนการบริจาคโลหิตที่มีความปลอดภัย ต้องใช้เข็มและวัสดุอุปกรณ์เพียงครั้งเดียวแล้วทิ้ง	282 70.5	106 26.5	12 3.0	400 100.0
19. หลังจากบริจาคโลหิตสามารถทำงานได้ตามปกติ	250 62.5	131 32.7	19 4.8	400 100.0
20. การบริจาคโลหิตเป็นการตรวจสุขภาพร่างกายได้ อีกทางหนึ่งที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น	273 68.2	104 26.0	23 5.8	400 100.0

จากตารางที่ 15 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต
ในภาพรวม ดังนี้

ก. กลุ่มตัวอย่างทราบในความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากทราบว่า การบริจาคโลหิตเป็นการเสียสละเพื่อการช่วยเหลือ
ผู้อื่นในยามจำเป็น ร้อยละ 93.5
2. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากทราบว่า โลหิตมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อร่างกายของมนุษย์
โดยเฉพาะผู้ป่วยที่เสียโลหิตมาก ร้อยละ 86.8
3. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากทราบว่า เมื่อมีการบริจาคโลหิตตามจำนวนครั้งที่สภาวิชาชีพ
กำหนดจะมีการมอบเข็มที่ระลึกสำหรับผู้บริจาค ร้อยละ 77.0
4. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากทราบว่า การช่วยเหลือผู้เสียโลหิตมากทำได้โดยใช้โลหิต
ชนิดเดียวกันของบุคคลอื่นเพื่อใช้ทดแทนโลหิตที่เสียไป ร้อยละ 76.5
5. กลุ่มตัวอย่างมากทราบว่า ด้วยเหตุผลที่มนุษย์ไม่สามารถสร้างสิ่งที่ใช้แทน
โลหิต ดังนั้นโลหิตจึงต้องมาจากการบริจาคของมนุษย์เท่านั้น ร้อยละ 75.5
6. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากทราบว่า การจัดหาโลหิตมาใช้ในการรักษาควรได้มาด้วย
การบริจาคจากผู้ประสงค์จะบริจาคโลหิต ร้อยละ 75.5
7. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากทราบว่า โลหิตเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของร่างกายมนุษย์
ที่ไม่สามารถนำโลหิตอื่นมาทดแทนได้นอกจากโลหิตมนุษย์ ร้อยละ 75.2
8. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากทราบว่า การบริจาคโลหิตทำให้ร่างกายได้เม็ดโลหิตใหม่
ทำให้ร่างกายมีความแข็งแรง ร้อยละ 74.0
9. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากทราบว่า โลหิตมิใช่สินค้าทางเศรษฐกิจ ไม่ควรมีการซื้อขาย
จากผู้บริจาค ร้อยละ 72.8
10. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากทราบว่า ผู้ที่ประสงค์จะทำการบริจาคสามารถบริจาคได้ที่
ธนาคารเลือดของโรงพยาบาลและสภาวิชาชีพทุกจังหวัด ร้อยละ 72.2

ข. กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจในความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต

1. กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่าจำนวนครั้งของการบริจาคโลหิตสามารถช่วยคนไข้ที่จำเป็นแล้วยังเป็นส่วนลดในการรักษาพยาบาลสำหรับผู้บริจาคได้ ร้อยละ 36.0
2. กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่าหลังจากบริจาคโลหิตสามารถทำงานได้ตามปกติ ร้อยละ 32.7
3. กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่าอิสลามไม่ห้ามการบริจาคโลหิตและรับโลหิตเพื่อการรักษา ร้อยละ 30.8
4. กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่าการบริจาคโลหิตเป็นวาญิบ(จำเป็น)สำหรับผู้ที่อยู่ในภาวะคับขันและมีความมั่นใจว่าการรักษาด้วยวิธีการดังกล่าวจะสามารถรักษาชีวิตให้พ้นจากอันตรายได้ ร้อยละ 28.5
5. กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่าการบริจาคโลหิตไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริจาค ร้อยละ 28.2
6. กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่ากระบวนการบริจาคโลหิตที่มีความปลอดภัย ต้องใช้เข็มและวัสดุอุปกรณ์เพียงครั้งเดียวแล้วทิ้ง ร้อยละ 26.5

ค. กลุ่มตัวอย่างไม่ทราบในความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต

1. กลุ่มตัวอย่างไม่ทราบว่าสถานที่ในการรับบริจาคโลหิตผ่านมาตรฐานจากกระทรวงสาธารณสุข ร้อยละ 7.2
2. กลุ่มตัวอย่างไม่ทราบว่าการบริจาคโลหิตสามารถบริจาคได้ทุกเพศ และมีน้ำหนัก 45 กิโลกรัมขึ้นไป อายุระหว่าง 17 ปี ถึง 60 ปีบริบูรณ์ ร้อยละ 6.2
3. กลุ่มตัวอย่างไม่ทราบว่าอิสลามไม่ห้ามการบริจาคโลหิตและรับโลหิตเพื่อการรักษา ร้อยละ 6.0
4. กลุ่มตัวอย่างไม่ทราบว่าการบริจาคโลหิตเป็นการตรวจสุขภาพร่างกายได้อีกทางหนึ่งที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น ร้อยละ 5.8

ตารางที่ 16 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจ

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ	4	1.0
ปานกลาง	47	11.7
สูง	349	87.3
รวม	400	100

จากตารางที่ 16 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจจาคโลหิตในระดับสูงมากที่สุด ร้อยละ 87.3 รองลงมาความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 11.7 และมีความรู้ความเข้าใจในระดับต่ำเพียง ร้อยละ 1.0

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตอนที่ 3 4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติการบริจาคโลหิตของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 17 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต \bar{X} และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของทัศนคติการบริจาคโลหิตของมุสลิม

ทัศนคติ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	\bar{X}	S.D.
1. การบริจาคโลหิตหรือรับโลหิตจากบุคคลอื่นไม่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรค (เอดส์, ไวรัส ฯลฯ)	69	129	142	43	17	3.48	1.033
	17.2	32.2	35.5	10.8	4.2	3.48	1.033
2. การบริจาคโลหิตครบตามที่สภากาชาดกำหนดจะได้เข็มที่ระลึกเป็นที่น่าภูมิใจและเป็นเกียรติแก่ตัวท่านเอง	70	180	113	31	6	3.69	0.900
	17.5	45.0	28.2	7.8	1.5		
3. การบริจาคโลหิตเป็นวิธีการช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยที่มุสลิมต้องกระทำมากขึ้นตามความสามารถ	95	141	141	20	3	3.76	0.896
	23.8	35.2	35.2	5.0	0.8		
4. การบริจาคโลหิตทำให้ท่านรู้สึกภูมิใจและมีความสุข	103	153	128	14	2	3.85	0.862
	25.8	38.2	32.0	3.5	0.5		
5. หากมีการบริจาคโลหิตที่ท่านไม่รู้สึกเป็นกังวลเรื่องผลการตรวจเลือด	81	152	136	24	7	3.69	0.920
	20.2	38.0	34.0	6.0	1.8		
6. ท่านไม่กลัวเข็มและความเจ็บปวดจากการบริจาคโลหิต	108	124	129	36	3	3.74	0.978
	27.0	31.0	32.2	9.0	0.8		
7. การไปบริจาคที่โรงพยาบาลหรือสภากาชาดจังหวัดปัตตานีทำให้ท่านต้องเสียเวลาในการทำงาน*	10	37	127	124	102	2.32	1.033
	2.5	9.2	31.8	31.0	25.5		

ทัศนคติ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	\bar{X}	S.D.
8. การเดินทางไปบริจาคโลหิตของท่าน สามารถไปได้สะดวกและ ปลอดภัย	112 28.0	131 32.8	115 28.8	38 9.5	4 1.0	3.77	0.994
9. ผู้ใกล้ชิดเช่น พ่อ แม่ สามี ภรรยาญาติพี่น้อง และเพื่อนมีอิทธิพลต่อการบริจาค โลหิตเป็นอย่างมาก*	4 1.0	30 7.5	141 35.2	125 31.2	100 25.0	2.28	0.957
10. ถ้าท่านบริจาคโลหิต ท่านจะเลือกให้ เฉพาะญาติเท่านั้น*	24 6.0	53 13.2	100 25.0	125 31.2	98 24.5	2.45	1.169
11. เพศชายควรเป็นแบบอย่างในการ บริจาคโลหิตมากกว่าเพศหญิงเพราะ มีร่างกายที่แข็งแรงกว่า	130 32.5	121 30.2	111 27.8	33 8.2	5 1.2	3.85	1.012
12. เจ้าหน้าที่ควรมีการต้อนรับและให้ บริการตั้งแต่แรกเริ่มเข้ารับบริการ และจนถึงสิ้นสุดการให้บริการ อย่างอบอุ่น	133 33.2	105 26.2	131 32.8	28 7.0	3 0.8	3.84	0.993
13. เจ้าหน้าที่ควรแจ้งเวลาในการเข้ารับ บริการที่แน่นอนให้แก่ผู้ที่มาใช้ บริการได้	132 33.0	116 29.0	124 31.0	27 6.8	1 0.2	3.88	0.959
14. ท่านควรได้รับความสะดวกและ รวดเร็วทุกครั้งที่มาบริจาคโลหิต	138 34.5	133 33.2	98 24.5	30 7.5	1 0.2	3.94	0.955
15. อาหารว่างหลังจากการบริจาคโลหิต ควรมีดีและเหมาะสม	110 27.5	146 36.5	115 28.8	26 6.5	3 0.8	3.83	0.930
16. การทำบัตรเพื่อเชิญชวนให้กลับมา บริจาคซ้ำทุกๆเดือนจะส่งผลให้มีผู้ บริจาคมากขึ้น	100 25.0	132 33.0	144 36.0	21 5.2	3 0.8	3.76	0.913

ทัศนคติ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	\bar{X}	S.D.
17. ท่านรู้สึกไม่อาย ไม่เกร็ง เวลาบริจาค โลหิตจึงเป็นเหตุผลอยากไปบริจาค	97 24.2	121 30.2	148 37.0	32 8.0	2 0.5	3.70	0.942
18. ท่านรู้สึกอยากไปบริจาคโลหิตทุก ครั้งเมื่อทางโรงพยาบาลขอรับบริจาค โลหิต	89 22.2	144 36.0	141 35.2	23 5.8	3 0.8	3.73	0.896
19. เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆภายในห้อง ห้องตรวจควรมีความสะอาดปลอดภัย จากโรคและจัดเก็บพร้อมใช้งานเป็น อย่างดี	129 32.2	136 34.0	117 29.2	16 4.0	2 0.5	3.94	0.904
20. เครื่องแต่งกายของบุคลากรทาง การแพทย์สะอาด และเหมาะสม	146 36.5	121 30.2	110 27.5	21 5.2	2 0.5	3.97	0.947
21. ทางหน่วยรับบริจาคโลหิตควรมีการ ประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าก่อนมาขอรับ บริจาคทำให้ท่านเตรียมตัวได้ทัน	126 31.5	143 35.8	114 28.5	16 4.0	1 0.2	3.94	0.884
22. สถานที่ที่รับบริจาคโลหิตควรสะอาด ปราศจากเชื้อและฝุ่น	137 34.2	137 34.2	98 24.5	27 6.8	1 0.2	3.95	0.938
23. สถานที่รับบริจาคควรมีความพร้อม ๆ ด้านที่นั่งและสิ่งอำนวยความสะดวก ต่างอย่างครบถ้วน	156 39.0	123 30.8	96 24.0	25 6.2	- -	4.02	0.939
24. การบริจาคโลหิตเป็นสิ่งที่ควรกระทำ เพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่เกิดจาก การขาดโลหิตในสถานการณ์ต่างๆ	130 32.5	143 35.8	117 29.2	9 2.2	1 0.2	3.98	0.855
25. การบริจาคและรับโลหิตสำหรับท่าน เป็นสิ่งที่ถือปฏิบัติได้ โดยไม่มี ข้อยกเว้น	104 26.0	156 39.0	127 31.8	12 3.0	1 0.2	3.88	0.840

ทัศนคติ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	\bar{X}	S.D.
26.การที่มุสลิมไม่ค่อยไปบริจาคโลหิต เพราะขาดความรู้ความเข้าใจในการ บริจาคโลหิต*	3	16	113	155	113	2.10	0.885
	0.8	4.0	28.2	38.8	28.2		
27.การบริจาคโลหิตเป็นรูปแบบการทำ ความดีที่อิสลามส่งเสริมแต่มุสลิม ส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าเป็นสิ่งกระทำได้	110	154	122	12	2	3.90	0.858
	27.5	38.5	30.5	3.0	0.5		
28.ผู้นำศาสนาไม่มีการอบรมและถือจี้ง ปฏิบัติเป็นแบบอย่างในการบริจาค โลหิตเป็นผลทำให้ท่านเห็นว่าเป็นสิ่ง ที่กระทำไม่ได้	99	159	118	19	5	3.82	0.903
	24.8	39.8	29.5	4.8	1.2		
29.ท่านได้ถูกปลูกฝังแนวความคิดว่า ห้ามบริจาคโลหิตเพราะเกรงว่าอาจจะ ถูกนำไปใช้โดยผู้อื่นทำให้ผิด หลักการศาสนาอิสลาม*	13	27	124	145	91	2.31	1.002
	3.2	6.8	31.0	36.2	22.8		
30.อิหม่ามและผู้นำชุมชนควรเป็น แบบอย่างให้กับสมาชิกในชุมชนใน การบริจาคโลหิตมากขึ้น	121	132	112	16	19	3.80	1.064
	30.2	33.0	28.0	4.0	4.8		

* ข้อความด้านลบ

จากตารางที่ 17 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติการบริจาคโลหิตในภาพรวม ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติการบริจาคโลหิตระดับเห็นด้วย

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นด้วยว่าการบริจาคโลหิตเป็นสิ่งที่ควรกระทำเพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่เกิดจากการขาดโลหิตในสถานการณ์ต่างๆ คิดเฉลี่ยเป็น 3.98
2. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นด้วยว่าเครื่องแต่งกายของบุคลากรทางการแพทย์ สะอาด และเหมาะสม คิดเฉลี่ยเป็น 3.97
3. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นด้วยว่าควรได้รับความสะดวกและรวดเร็วทุกครั้งที่มาบริจาคโลหิต คิดเฉลี่ยเป็น 3.94
4. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นด้วยว่าทางหน่วยรับบริจาคโลหิตควรมีการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าก่อนมาขอรับบริจาคทำให้ท่านเตรียมตัวได้ทัน คิดเฉลี่ยเป็น 3.94
5. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นด้วยว่าการบริจาคโลหิตเป็นรูปแบบการทำความดีที่อิสลามส่งเสริมแต่มุสลิมส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าเป็นสิ่งที่กระทำได้ คิดเฉลี่ยเป็น 3.90
6. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นด้วยว่า เจ้าหน้าที่ควรแจ้งเวลาในการเข้ารับบริการที่แน่นอนให้แก่ผู้ที่มาใช้บริการได้ คิดเฉลี่ยเป็น 3.88
7. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นด้วยว่าการบริจาคโลหิตเกิดความรู้สึกภูมิใจและมีความสุข คิดเฉลี่ยเป็น 3.85
8. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นด้วยว่าเจ้าหน้าที่ควรมีการต้อนรับและให้บริการตั้งแต่แรกเริ่มเข้ารับบริการจนถึงสิ้นสุดการให้บริการอย่างอบอุ่น คิดเฉลี่ยเป็น 3.84
9. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นด้วยว่าอาหารว่างหลังจากการบริจาคโลหิตควรดีและเหมาะสม คิดเฉลี่ยเป็น 3.83
10. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นด้วยว่าอิหม่ามและผู้นำชุมชนควรเป็นแบบอย่างให้กับสมาชิกในชุมชนในการบริจาคโลหิตมากขึ้น คิดเฉลี่ยเป็น 3.80
11. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นด้วยว่าการทำบัตรเพื่อเชิญชวนให้กลับมาบริจาคซ้ำทุกๆ 3 เดือนจะส่งผลให้มีผู้บริจาคมากขึ้น คิดเฉลี่ยเป็น 3.76
12. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นด้วยว่าท่านรู้สึกไม่อาย ไม่เกร็ง เวลาบริจาคโลหิตจึงเป็นเหตุผลอยากไปบริจาค คิดเฉลี่ยเป็น 3.70

กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติการบริจาคโลหิตระดับไม่แน่ใจ

1. กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่าการบริจาคโลหิตหรือรับโลหิตจากจากบุคคลอื่นไม่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรค (เอดส์, ไวรัส ฯลฯ) ร้อยละ 35.5
2. กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่าการบริจาคโลหิตเป็นวิธีการช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยที่มุสลิมต้องกระทำมากขึ้นตามความสามารถ ร้อยละ 35.2
3. กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่าไม่กลัวเข็มและความเจ็บปวดจากการบริจาคโลหิต ร้อยละ 32.2
4. กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่าการไปบริจาคที่โรงพยาบาลหรือสภากาชาดจังหวัดปัตตานีทำให้ต้องเสียเวลาในการทำงาน ร้อยละ 31.8
5. กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่า ผู้ใกล้ชิดเช่น พ่อ แม่ สามี ภรรยา ญาติพี่น้องและเพื่อนมีอิทธิพลต่อการบริจาคโลหิตเป็นอย่างมาก ร้อยละ 35.2
6. กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่าการทำบัตรเพื่อเชิญชวนให้กลับมาบริจาคซ้ำทุกๆ 3 เดือนจะส่งผลให้มีผู้บริจาคมากขึ้น ร้อยละ 36.0
7. กลุ่มตัวอย่างไม่แน่ใจว่ารู้สึกไม่อาย ไม่เกร็ง เวลาบริจาคโลหิตจึงเป็นเหตุผลอยากไปบริจาค ร้อยละ 37.0

กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติการบริจาคโลหิตระดับไม่เห็นด้วย ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยว่าถ้าบริจาคโลหิตจะเลือกให้เฉพาะญาติเท่านั้น ร้อยละ 31.2
2. กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยว่าการที่มุสลิมไม่ค่อยไปบริจาคโลหิตเพราะขาดความรู้ความเข้าใจในการบริจาคโลหิต ร้อยละ 38.8
3. กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยว่าได้ถูกปลูกฝังแนวความคิดว่าห้ามบริจาคโลหิตเพราะเกรงว่าอาจจะถูกนำไปใช้โดยผู้อื่นทำให้ผิดหลักการศาสนาอิสลาม ร้อยละ 36.2

เมื่อพิจารณาระดับทัศนคติการบริจาคโลหิต พบว่า มุสลิมมีระดับทัศนคติการบริจาคโลหิต โดยรวมอยู่ในระดับ เห็นด้วย (ค่าเฉลี่ยเลขคณิต 3.57 , ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.443

ตอนที่ 4 4.5 ทศนคติการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามลักษณะทางด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม และระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต

ผลการวิเคราะห์ทศนคติที่มีต่อการบริจาคโลหิตของมุสลิมในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยจำแนกตามตัวแปร ดังนี้

1. จำแนกตามเพศ
 2. จำแนกตามอายุ
 3. จำแนกตามสถานภาพ
 4. จำแนกตามโรคประจำตัว
 5. จำแนกตามสถานะทางสังคม
 6. จำแนกตามระดับการศึกษาสามัญสูงสุด
 7. จำแนกตามระดับการศึกษาศาสนาสูงสุด
 8. จำแนกตามชุมชนที่อยู่อาศัย
 9. จำแนกตามลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย
 10. จำแนกตามอาชีพ
 11. จำแนกตามรายได้
 12. จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต
- ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 18-29 ดังนี้

ตารางที่ 18 ทักษะการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามเพศ

เพศ	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ
ชาย	3.58	0.440	เห็นด้วย
หญิง	3.57	0.446	เห็นด้วย

จากตารางที่ 18 พบว่า มุสลิมที่เป็นเพศชายและเพศหญิงมีทักษะการบริจาคโลหิตโดยรวมอยู่ในระดับ เห็นด้วย

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 19 ทักษะการบริจาดโลหิตของมุสลิม จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ
17 - 25 ปี	3.64	0.409	เห็นด้วย
26 - 34 ปี	3.50	0.435	ไม่แน่ใจ
35 - 43 ปี	3.56	0.496	เห็นด้วย
44 - 52 ปี	3.67	0.402	เห็นด้วย
53 - 60 ปี	3.52	0.408	เห็นด้วย

จากตารางที่ 19 พบว่า มุสลิมทุกช่วงอายุ กล่าวคือ 17 - 25 ปี, 35 - 43 ปี, 44 - 52 ปี, 53 - 60 ปี มีทัศนคติการบริจาดโลหิตโดยรวมอยู่ในระดับ เห็นด้วย ส่วนมุสลิมที่อยู่ในช่วงอายุ 26 - 34 ปี มีทัศนคติการบริจาดโลหิตโดยรวมอยู่ในระดับ ไม่แน่ใจ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 20 ทักษะการบริจาดโลหิตของมุสลิม จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ
โสด	3.55	0.432	เห็นด้วย
สมรส	3.58	0.453	เห็นด้วย
หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	3.63	0.370	เห็นด้วย

จากตารางที่ 20 พบว่า มุสลิมที่มีสถานภาพโสด สมรส หม้าย หย่าหรือแยกกันอยู่ มีทัศนคติการบริจาดโลหิตโดยรวมอยู่ในระดับ เห็นด้วย

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 21 ทักษะการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามประวัติการมีโรคประจำตัว

โรคประจำตัว	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ
ไม่มีโรคประจำตัว	3.57	0.445	เห็นด้วย
มีโรคประจำตัว	3.60	0.425	เห็นด้วย

จากตารางที่ 21 พบว่า มุสลิมที่มีไม่มีโรคประจำตัวและมีโรคประจำตัว มีทัศนคติการบริจาคโลหิตโดยรวมอยู่ในระดับ เห็นด้วย

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 22 ทักษะการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามสถานะทางสังคม

สถานะทางสังคม	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ
อิหม่าม	3.63	0.501	เห็นด้วย
คอเต็บ	3.79	0.479	เห็นด้วย
สัปบุรุษ	3.56	0.439	เห็นด้วย

จากตารางที่ 22 พบว่า มุสลิมที่มีสถานะทางสังคม อิหม่าม คอเต็บ และสัปบุรุษ มีทัศนคติการบริจาคโลหิตโดยรวมอยู่ในระดับ เห็นด้วย

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 23 ทักษะการบริจาตโลหิตของมุสลิม จำแนกตามระดับการศึกษาสามัญสูงสุด

ระดับการศึกษาสามัญสูงสุด	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ
ไม่ได้เรียน	3.62	0.428	เห็นด้วย
ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า	3.63	0.459	เห็นด้วย
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	3.61	0.445	เห็นด้วย
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	3.53	0.422	เห็นด้วย
ประกาศนียบัตรวิชาชีพหรืออนุปริญญา	3.58	0.451	เห็นด้วย
ปริญญาตรี	3.51	0.442	เห็นด้วย
สูงกว่าปริญญาตรี	3.70	0.570	เห็นด้วย

จากตารางที่ 23 พบว่า มุสลิมที่ไม่ได้เรียนหนังสือด้านสามัญ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี มีทัศนคติการบริจาตโลหิตโดยรวมอยู่ในระดับ เห็นด้วย

ตารางที่ 24 ทักษะการบริจาคโลहितของมุสลิม จำแนกตามระดับการศึกษาศาสนาสูงสุด

ระดับการศึกษาศาสนาสูงสุด	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ
ไม่ได้เรียน	3.67	0.451	เห็นด้วย
พรีมอิน	3.68	0.406	เห็นด้วย
อิตติคาลัย (ชั้น 1-4)	3.63	0.456	เห็นด้วย
มตะวัสสิฎ (ชั้น 5-7)	3.52	0.455	เห็นด้วย
ษนะวีย (ชั้น 8-10)	3.46	0.402	ไม่แน่ใจ
ปริญญาตรีขึ้นไป	3.53	0.511	เห็นด้วย

จากตารางที่ 24 พบว่า มุสลิมที่ไม่ได้เรียนหนังสือด้านศาสนา จบการศึกษา ระดับพรีมอิน ระดับอิตติคาลัย (ชั้น 1-4) มตะวัสสิฎ (ชั้น 5-7) ปริญญาตรีขึ้นไป มีทัศนคติการบริจาคโลहितโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ส่วนมุสลิมที่จบการศึกษาระดับชานาวีย (ชั้น 8-10) มีทัศนคติการบริจาคโลहितโดยรวมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

ตารางที่ 25 ทักษะการบริจาคโลกิิตของมุสลิม จำแนกตามชุมชนที่อยู่อาศัย

ชุมชนที่อยู่อาศัย	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ
ชุมชนอานาะรุ	3.77	0.380	เห็นด้วย
ชุมชนสะบารัง	3.39	0.432	ไม่แน่ใจ
ชุมชนจะบังติกอ	3.59	0.360	เห็นด้วย
หมู่บ้านบานา	3.38	0.374	ไม่แน่ใจ
หมู่บ้านตันหยงลูโละ	3.55	0.461	เห็นด้วย
หมู่บ้านคลองมานิง	3.47	0.430	ไม่แน่ใจ
หมู่บ้านกะมียอ	3.43	0.571	ไม่แน่ใจ
หมู่บ้านบาราโหม	3.91	0.377	เห็นด้วย
หมู่บ้านปะกาสะรัง	3.65	0.538	เห็นด้วย
หมู่บ้านรูสะมิแล	3.62	0.283	เห็นด้วย
หมู่บ้านตะลุโบะ	3.42	0.414	ไม่แน่ใจ
หมู่บ้านบาราเฮาะ	3.58	0.474	เห็นด้วย
หมู่บ้านปุด	3.67	0.471	เห็นด้วย

จากตารางที่ 25 พบว่า มุสลิมที่อาศัยอยู่ในชุมชนอานาะรุ จะบังติกอ หมู่บ้านตันหยงลูโละ หมู่บ้านบาราโหม หมู่บ้านปะกาสะรัง หมู่บ้านรูสะมิแล หมู่บ้านบาราเฮาะ หมู่บ้านปุด มีทัศนคติการบริจาคโลกิิตโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ส่วนชุมชนสะบารัง หมู่บ้านบานา หมู่บ้านคลองมานิง หมู่บ้านกะมียอ หมู่บ้านตะลุโบะมีทัศนคติการบริจาคโลกิิตโดยรวมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ

ตารางที่ 26 ทศนคติการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย

ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ
ในเขตเทศบาล	3.58	0.419	เห็นด้วย
นอกเขตเทศบาล	3.57	0.456	เห็นด้วย

จากตารางที่ 26 พบว่า มุสลิมที่มีลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลมีทัศนคติการบริจาคโลหิต โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 27 ทักษะการบริจาคตลอดชีพของมุสลิม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ
แม่บ้าน	3.58	0.448	เห็นด้วย
รับจ้าง	3.59	0.450	เห็นด้วย
เกษตรกร	3.76	0.376	เห็นด้วย
ค้าขาย	3.57	0.457	เห็นด้วย
รัฐวิสาหกิจ	3.24	0.353	ไม่แน่ใจ
ข้าราชการ	3.59	0.410	เห็นด้วย
นักเรียน/นักศึกษา	3.71	0.375	เห็นด้วย

จากตารางที่ 27 มุสลิมที่ประกอบอาชีพแม่บ้าน รับจ้าง เกษตรกรรม ค้าขาย ข้าราชการ นักเรียน นักศึกษา มีทัศนคติการบริจาคตลอดชีพโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ส่วนมุสลิมที่ประกอบอาชีพรัฐวิสาหกิจมีทัศนคติการบริจาคตลอดชีพโดยรวมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ

ตารางที่ 28 ทักษะการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามรายได้

รายได้	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	3.61	0.429	เห็นด้วย
5,001 – 10,000 บาท	3.57	0.447	เห็นด้วย
10,001 – 20,000 บาท	3.48	0.486	ไม่แน่ใจ
20,001 – 30,000 บาท	3.61	0.334	เห็นด้วย
30,001 – 40,000 บาท	3.41	0.434	ไม่แน่ใจ
40,000 บาท ขึ้นไป	3.77	0.208	เห็นด้วย

จากตารางที่ 28 มุสลิมที่มีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท 5,001 – 10,000 บาท 20,001 – 30,000 บาท 40,000 บาท ขึ้นไป มีทัศนคติการบริจาคโลหิตโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ส่วนมุสลิมที่มีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท 30,001 – 40,000 บาท มีทัศนคติการบริจาคโลหิตโดยรวม อยู่ในระดับไม่แน่ใจ

ตารางที่ 29 ทักษะการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต

ระดับความรู้ความเข้าใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ
ต่ำ	3.02	0.232	ไม่แน่ใจ
ปานกลาง	3.27	0.406	ไม่แน่ใจ
สูง	3.62	0.430	เห็นด้วย

จากตารางที่ 29 มุสลิมที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตอยู่ในระดับต่ำและปานกลาง มีทัศนคติการบริจาคโลหิตโดยรวมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ส่วนมุสลิมที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต อยู่ในระดับสูง มีทัศนคติการบริจาคโลหิตโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตอนที่ 5 4.6 เปรียบเทียบทัศนคติการบริจาคโลหิตของมุสลิม

เปรียบเทียบทัศนคติต่อการบริจาคโลหิตของมุสลิมในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยการทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปร โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) และตัวแปรที่มากกว่า 2 ตัวแปร ใช้สถิติทดสอบค่าเอฟ (F-test) ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 30-45 ดังนี้

ตารางที่ 30 เปรียบเทียบทัศนคติการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามเพศ

เพศ	N	\bar{X}	S.D.	t	p
ชาย	202	3.58	0.440	0.125	0.901
หญิง	198	3.57	0.446		(P>0.05)

จากตารางที่ 30 พบว่า มุสลิมที่เป็นเพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติการบริจาคโลหิตไม่แตกต่างกัน

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

ตารางที่ 31 เปรียบเทียบทัศนคติการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	S.D.	F	Sig.
17 - 25 ปี	3.64	0.409	2.125	0.077
26 - 34 ปี	3.50	0.435		(P>0.05)
35 - 43 ปี	3.56	0.496		
44 - 52 ปี	3.67	0.402		
53 - 60 ปี	3.52	0.408		

จากตารางที่ 31 พบว่า มุสลิมที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติการบริจาคโลหิต
ไม่แตกต่างกัน

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 32 เปรียบเทียบทัศนคติการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามสถานภาพ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2	0.185	0.092	0.470	0.625
ภายในกลุ่ม	397	78.029	0.197		(P>0.05)
รวม	399	78.214			

จากตารางที่ 32 พบว่า มุสลิมที่มีสถานภาพต่างกัน มีทัศนคติการบริจาคโลหิตไม่แตกต่างกัน

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 33 เปรียบเทียบทัศนคติการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามโรคประจำตัว

โรคประจำตัว	N	\bar{X}	S.D.	t	p
ไม่มีโรคประจำตัว	359	3.57	0.445	-0.471	0.638
มีโรคประจำตัว	41	3.60	0.425		(P>0.05)

จากตารางที่ 33 พบว่า มุสลิมที่มีไม่มีโรคประจำตัวและมีโรคประจำตัว มีทัศนคติการบริจาคโลหิตไม่แตกต่างกัน

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 34 เปรียบเทียบทัศนคติการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามสถานะทางสังคม

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2	0.672	0.336	1.720	0.180
ภายในกลุ่ม	397	77.542	0.195		(P>0.05)
รวม	399	78.214			

จากตารางที่ 34 พบว่า มุสลิมที่มีสถานะทางสังคมต่างกันมีทัศนคติการบริจาคโลหิตไม่แตกต่างกัน

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 35 เปรียบเทียบทัศนคติการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามระดับการศึกษาระดับสูงสุด

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	6	0.936	0.156	0.764	0.575
ภายในกลุ่ม	393	77.278	0.197		(P>0.05)
รวม	399	78.214			

จากตารางที่ 35 พบว่า มุสลิมที่จบการศึกษาระดับต่างกันมีทัศนคติการบริจาคโลหิตไม่แตกต่างกัน

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 36 เปรียบเทียบทัศนคติการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามระดับการศึกษาศาสนาสูงสุด

ระดับการศึกษาศาสนาสูงสุด	\bar{X}	S.D.	F	Sig.
ไม่ได้เรียน	3.67	0.451	3.163**	0.008 (**P<0.01)
ปริญญาอื่น	3.68	0.406		
อิปติคาลัย (ชั้น 1-4)	3.63	0.456		
มุดะวะซซิด (ชั้น 5-7)	3.52	0.455		
ชานาเวีย (ชั้น 8-10)	3.46	0.402		
ปริญญาตรีขึ้นไป	3.53	0.511		

จากตารางที่ 36 พบว่า มุสลิมที่จบการศึกษาศาสนาในระดับต่างกันมีทัศนคติการบริจาคโลหิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากนั้นจึงทำการทดสอบเพื่อหาความแตกต่างรายคู่ ดังตารางที่ 37

ตารางที่ 37 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของทัศนคติการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามระดับการศึกษาศาสนาสูงสุด

ระดับการศึกษา ศาสนาสูงสุด	ไม่ได้ เรียน	พรีฏอีน	อิบติดาอีย (ชั้น1- 4)	มูตะวัสติฎ (ชั้น5- 7)	ษะนะวีย (ชั้น8-10)	ปริญญา ตรีขึ้นไป
ไม่ได้เรียน	-	0.0119	0.041	0.154	0.213*	0.136
พรีฏอีน		-	0.053	0.166*	0.225**	0.148
อิบติดาอีย(ชั้น 1- 4)			-	0.113	0.172*	0.095
มูตะวัสติฎ(ชั้น 5- 7)				-	0.059	0.018
ษะนะวีย(ชั้น 8-10)					-	0.077
ปริญญาตรีขึ้นไป						-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 37 เมื่อทดสอบความแตกต่างของทัศนคติการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามระดับการศึกษาศาสนาสูงสุดเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มระดับการศึกษาศาสนาต่างๆมีทัศนคติในการบริจาคโลหิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่จบการศึกษาศาสนาระดับษะนะวีย(ชั้น 8-10)กับกลุ่มที่จบการศึกษาศาสนาระดับพรีฏอีน และมีกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในการบริจาคโลหิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05จำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่จบการศึกษาศาสนาระดับษะนะวีย(ชั้น 8-10)กับ กลุ่มมุสลิมที่ไม่ได้เรียน กลุ่มที่จบการศึกษาศาสนาระดับมูตะวัสติฎ(ชั้น5- 7) กับกลุ่มที่จบการศึกษาศาสนาระดับพรีฏอีนและกลุ่มที่จบการศึกษาศาสนาระดับษะนะวีย(ชั้น 8-10) กับกลุ่มที่จบการศึกษาศาสนาระดับอิบติดาอีย(ชั้น1- 4) ส่วนมุสลิมที่จบการศึกษาอื่นๆมีทัศนคติการบริจาคโลหิตไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 38 เปรียบเทียบทัศนคติการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามชุมชนที่อยู่อาศัย

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	12	9.197	0.766	4.298***	0.000
ภายในกลุ่ม	387	69.017	0.178		(***P<0.001)
รวม	399	78.214			

จากตารางที่ 38 พบว่า มุสลิมที่อาศัยอยู่ในชุมชนหรือหมู่บ้านต่างกัน มีทัศนคติการบริจาคโลหิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.001

จากนั้นจึงทำการทดสอบเพื่อหาความแตกต่างรายคู่ ดังตารางที่ 39

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 39 เปรียบเทียบความแตกต่างรายกลุ่มของทัศนคติการบริโภคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามชุมชนที่อยู่อาศัย

ชุมชนที่อยู่อาศัย	อาเนาะรู	สะบารัง	จะบังติกอ	บานา	ตันหยงลูโละ	คลองมานิง	กะมียอ	บาราโหม	ปะกาสะรัง	รูสะมิแล	ตะลูโบะ	บาราเฮาะ	บ้านปุด
อาเนาะรู	-	0.381***	0.183*	0.392***	0.226*	0.304**	0.345**	0.133	0.119	0.149	0.353**	0.190	0.103
สะบารัง		-	0.198*	0.011	0.155	0.076	0.035	0.514***	0.261*	0.232*	0.028	0.191	0.278**
จะบังติกอ			-	0.209*	0.043	0.076	0.163	0.316**	0.063	0.033	0.170	0.007	0.080
บานา				-	0.165	0.122	0.046	0.524***	0.272*	0.242*	0.038	0.202	0.289*
ตันหยงลูโละ					-	0.087	0.119	0.359**	0.106	0.077	0.127	0.037	0.123
คลองมานิง						-	0.041	0.437***	0.185	0.155	0.049	0.115	0.201
กะมียอ							-	0.478***	0.225	0.196	0.008	0.156	0.242
บาราโหม								-	0.253*	0.282*	0.486***	0.322**	0.236*

ชุมชนที่อยู่อาศัย	อานะรุ	สะบารัง	จะบังติกอ	บานา	ตันหยงลูโละ	คลองมานิง	กะมียอ	บาราโหม	ปะกาสะรัง	รูสะมิแล	ตะลุโบะ	บาราเฮาะ	บ้านปุด
ปะกาสะรัง									-	0.029	0.233*	0.070	0.017
รูสะมิแล										-	0.203	0.040	0.046
ตะลุโบะ											-	0.163	0.250*
บาราเฮาะ												-	0.087
บ้านปุด													-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ตารางที่ 40 เปรียบเทียบทัศนคติการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย

เขต	N	\bar{X}	S.D.	t	p
ในเขตเทศบาล	142	3.58	0.419	0.380	0.704
นอกเขตเทศบาล	258	3.57	0.456		(P>0.05)

จากตารางที่ 40 พบว่า มุสลิมที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล มีทัศนคติการบริจาคโลหิตไม่แตกต่างกัน

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 41 เปรียบเทียบทัศนคติการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	6	3.773	0.629	3.320**	0.003
ภายในกลุ่ม	393	74.441	0.189		(**P<0.01)

จากตารางที่ 41 พบว่า มุสลิมที่ประกอบอาชีพต่างกัน มีทัศนคติการบริจาคโลหิต
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

จากนั้นจึงทำการทดสอบเพื่อหาความแตกต่างรายคู่ ดังตารางที่ 38

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 42 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของทัศนคติการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	แม่บ้าน	รับจ้าง	เกษตรกร	ค้าขาย	รัฐวิสาหกิจ	ข้าราชการ	นักเรียน/ นักศึกษา
แม่บ้าน	-	0.016	0.182	0.009	0.340**	0.010	0.135
รับจ้าง		-	0.166	0.026	0.356***	0.006	0.119
เกษตรกร			-	0.191	0.522***	0.172	0.047
ค้าขาย				-	0.331**	0.019	0.144
รัฐวิสาหกิจ					-	0.350**	0.474**
ข้าราชการ						-	0.125
นักเรียน/นักศึกษา							-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ตารางที่ 42 เมื่อทดสอบความแตกต่างของทัศนคติการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามอาชีพเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอาชีพต่างๆมีทัศนคติการบริจาคโลหิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีจำนวน 4 คู่ ได้แก่ กลุ่มอาชีพรัฐวิสาหกิจกับกลุ่มอาชีพแม่บ้าน กลุ่มอาชีพรัฐวิสาหกิจกับกลุ่มอาชีพค้าขาย กลุ่มอาชีพข้าราชการกับกลุ่มอาชีพรัฐวิสาหกิจ กลุ่มอาชีพนักเรียน/นักศึกษากับกลุ่มอาชีพรัฐวิสาหกิจและกลุ่มอาชีพต่างๆมีทัศนคติการบริจาคโลหิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่กลุ่มอาชีพรัฐวิสาหกิจกับกลุ่มอาชีพรับจ้าง กลุ่มอาชีพรัฐวิสาหกิจกับกลุ่มอาชีพเกษตรกร ส่วนคู่อื่นๆมีทัศนคติการบริจาคโลหิตที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 43 เปรียบเทียบทัศนคติการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5	0.909	0.182	0.927	0.463
ภายในกลุ่ม	394	77.305	0.196		(P>0.05)
รวม	399	78.214			

จากตารางที่ 43 พบว่า มุสลิมที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีทัศนคติการบริจาคโลหิตไม่แตกต่างกัน

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 44 เปรียบเทียบทัศนคติการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริจาคโลหิต

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2	6.236	3.118	17.198***	0.000
ภายในกลุ่ม	397	71.978	0.181		(***P<0.001)
รวม	399	78.214			

จากตารางที่ 44 พบว่า มุสลิมที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตที่ต่างกัน มีทัศนคติการบริจาคโลหิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.001 จากนั้นจึงทำการทดสอบเพื่อหาความแตกต่างรายคู่ ดังตารางที่ 45

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 45 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของทัศนคติการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต

ระดับความรู้ความเข้าใจ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
ต่ำ	-	0.256	0.603**
ปานกลาง		-	0.347***
สูง			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ตารางที่ 45 เมื่อทดสอบความแตกต่างของทัศนคติการบริจาคโลหิตของมุสลิม จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตเป็นรายคู่ พบว่ากลุ่มมุสลิมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มมุสลิมที่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตในระดับสูง กับกลุ่มมุสลิมที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตในระดับปานกลาง และมีกลุ่มมุสลิมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มมุสลิมที่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตในระดับสูง กับกลุ่มมุสลิมที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตในระดับปานกลาง ส่วนคู่อื่นๆมีทัศนคติการบริจาคโลหิตที่ไม่แตกต่าง

**ตอนที่ 6 4.7 การแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต เป็นข้อคำถาม
ปลายเปิด (ข้อคำถาม 4 ข้อ)**

**ตารางที่ 46 จำนวนร้อยละของมุสลิมจากการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้มีคณะกรรมการ
อิสลามประจำจังหวัดจัดอบรมเรื่องการบริจาคโลหิตเพื่อให้มุสลิมตระหนักเห็นคุณค่าและหันมา
บริจาคโลหิตมากขึ้น (ข้อคำถามที่ 1)**

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	370	92.5
ไม่เห็นด้วย	30	7.5
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 46 กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับการให้มีคณะกรรมการอิสลามประจำ
จังหวัดจัดอบรมเรื่องการบริจาคโลหิตเพื่อให้มุสลิมตระหนักเห็นคุณค่าและหันมาบริจาค
โลหิตมากขึ้น ร้อยละ 92.5 และไม่เห็นด้วย 7.5

ตารางที่ 47 เหตุผลของมุสลิมจากการให้มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดจัดอบรมเรื่องการ
บริจาคนิโศกเพื่อให้มุสลิมตระหนักเห็นคุณค่าและหันมาบริจาคนิโศกมากขึ้น

ลำดับที่	เห็นด้วย (เหตุผล)	จำนวน(คน)
1	เพื่อสร้างความเข้าใจตรงกันในการร่วมมือบริจาคนิโศกมากขึ้น	15
2	เป็นการสร้างความตระหนักในการบริจาคนิโศกมากขึ้น	11
3	เพื่อให้มุสลิมที่ขาดความเชื่อมั่นในพื้นฐานความรู้ มีความรู้ ความ เชื่อมั่นมากยิ่งขึ้นและหันมาบริจาคนิโศกมากขึ้น	10
4	ทำให้มุสลิมเห็นคุณค่าและตระหนักถึงความสำคัญในการบริจาคนิ โศก	10
5	ควรมีการอบรม โดยคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดให้กับมุสลิม เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้มุสลิมหันมาบริจาคนิโศกมากขึ้น	8
6	เพื่อหาทางออกจากสถานการณ์ปัจจุบัน ให้พี่น้องมุสลิมร่วมมือ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการบริจาคนิโศกมากขึ้น	5
7	เห็นควรมีการจัดอบรมเรื่องการบริจาคนิโศก เพราะมุสลิมบางกลุ่ม มองว่าการบริจาคนิโศกเป็นสิ่งที่ผิดหลักการกับบทบัญญัติอิสลาม	3
ลำดับที่	ไม่เห็นด้วย (เหตุผล)	จำนวน(คน)
1	การให้ความรู้ความเข้าใจในการบริจาคนิโศกเป็นการบังคับเกินไป	10
2	ปัจจุบันมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการรับบริจาคนิโศกอยู่แล้ว จึงทำให้มุสลิม ไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบในการเข้ามามีส่วนร่วมการบริจาคนิโศก	8
3	ไม่มีความจำเป็นที่มุสลิมต้องมีความรู้ความเข้าใจในการบริจาคนิโศก เพราะมุสลิมบริจาคนิโศกเฉพาะญาติพี่น้องได้เท่านั้น	5
4	การเข้าร่วมอบรมเป็นสิ่งที่ยุ่งยาก เสียเวลา	5

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า มุสลิมที่เห็นด้วยส่วนมากให้เหตุผลว่า การอบรม
ให้ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคนิโศกเป็นทางออกหนึ่งในการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ตรงกันที่
ก่อให้เกิดความรู้สึกรู้ถึงคุณค่าและตระหนักถึงความสำคัญในการบริจาคนิโศกมากขึ้น ส่วนมุสลิมที่
ไม่เห็นด้วยส่วนมากให้เหตุผลว่า การให้ความรู้ความเข้าใจในการบริจาคนิโศกเป็นการบังคับมาก
เกินไปและไม่มีความจำเป็นที่มุสลิมต้องมีความรู้ความเข้าใจในการบริจาคนิโศก เพราะมุสลิม
บริจาคนิโศกเฉพาะญาติพี่น้องได้เท่านั้น อีกทั้งปัจจุบันมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการรับบริจาคนิโศกแล้ว

ตารางที่ 48 จำนวนร้อยละของมุสลิมจากการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่อิสลามส่งเสริมร่วมมือกันเพื่อมาบริจาคโลหิตที่โรงพยาบาลเพื่อช่วยเหลือผู้บาดเจ็บในฐานะเพื่อนมนุษย์ (ข้อความที่ 2)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	344	86.0
ไม่เห็นด้วย	56	14.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 48 กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับการที่อิสลามส่งเสริมร่วมมือกันเพื่อมาบริจาคโลหิตที่โรงพยาบาลเพื่อช่วยเหลือผู้บาดเจ็บในฐานะเพื่อนมนุษย์ ร้อยละ 86.0 และไม่เห็นด้วย 14.0

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

ตารางที่ 49 เหตุผลของมุสลิมจากการที่อิสลามส่งเสริมร่วมมือกันเพื่อมาบริจาคโลหิตที่โรงพยาบาล เพื่อช่วยเหลือผู้บาดเจ็บในฐานะเพื่อนมนุษย์

ลำดับที่	เห็นด้วย (เหตุผล)	จำนวน (คน)
1	การบริจาคโลหิตเป็นการแบ่งเบาภาระของโรงพยาบาลในการขอรับบริจาคโลหิตจากสถานที่ต่างๆและทำให้โรงพยาบาลสามารถช่วยเหลือผู้บาดเจ็บอย่างรวดเร็วและปลอดภัย ด้วยกับการมีโลหิตที่พอเพียงจากการบริจาคของพี่น้องมุสลิม	25
2	การรับบริจาคโลหิตที่โรงพยาบาลที่ผ่านกระบวนการที่ได้มาตรฐานทำให้รู้สึกมั่นใจถึงความปลอดภัยจากเชื้อโรค	13
3	การบริจาคโลหิตเป็นการลดการเสียชีวิตของผู้บาดเจ็บให้มีชีวิตรอดได้	8
4	การบริจาคโลหิตเป็นแสดงให้เห็นถึงการเสียสละในการต่อชีวิต มากกว่าความเห็นแก่ตัวและการเข่นฆ่าด้วยกัน	5
ลำดับที่	ไม่เห็นด้วย (เหตุผล)	จำนวน (คน)
1	การบริจาคโลหิตของมุสลิมทำให้เกิดข้อคำถามว่า“โรงพยาบาลจะเอาโลหิตไปให้ใคร”	17
2	การบริจาคโลหิตที่โรงพยาบาลอาจเกิดการปะปนระหว่างโลหิตของมุสลิม-ศาสนิกอื่น จึงทำให้มุสลิมบางกลุ่มเกิดความไม่มั่นใจเกรงว่าอาจจะถูกนำไปใช้โดยศาสนิกอื่น	15
3	กระบวนการและขั้นตอนในการบริจาคโลหิตต้องเสียเวลาในการทำงานและการเดินทาง	12

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า มุสลิมที่เห็นด้วยส่วนมากให้เหตุผลว่าการบริจาคโลหิตที่โรงพยาบาลเป็นการแบ่งเบาภาระของโรงพยาบาลในการขอรับบริจาคโลหิตจากสถานที่ต่างๆและโรงพยาบาลเป็นสถานที่ที่ได้มาตรฐานทำให้รู้สึกมั่นใจถึงความปลอดภัยจากเชื้อโรคและเป็นการลดการเสียชีวิตของผู้บาดเจ็บให้มีชีวิตรอดอยู่ได้ ส่วนมุสลิมที่ไม่เห็นด้วย ส่วนมากให้เหตุผลว่าการบริจาคโลหิตที่โรงพยาบาลอาจเกิดการปะปนระหว่างโลหิตของของมุสลิม-ศาสนิกอื่นและกระบวนการและขั้นตอนในการบริจาคโลหิตต้องเสียเวลาในการทำงานและการเดินทาง

ตารางที่ 50 จำนวนร้อยละของมุสลิมจากการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตมีผลดี หรือผลเสีย (ข้อคำถามที่ 3)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ผลดี	381	95.2
ผลเสีย	19	4.8
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 44 กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับการบริจาคโลหิตมีผลดี ร้อยละ 95.2 และมีผลเสีย ร้อยละ 4.8

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 51 เหตุผลของมุสลิมจากการบริจาคโลหิตมีผลดีหรือผลเสีย

ลำดับที่	ผลดี (เหตุผล)	จำนวน(คน)
1	การบริจาคโลหิตเป็นการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกันให้รอดพ้นจากการเสียชีวิต	20
2	การบริจาคโลหิตทำให้ได้ผลบุญมหาศาลและเป็นการเสียสละที่ไม่สามารถประเมินค่าได้	18
3	เป็นการถ่ายโลหิตออกจากร่างกายทำให้ร่างกายสามารถสร้างเม็ดโลหิตใหม่และร่างกายแข็งแรงและมีภูมิต้านทาน	12
4	การบริจาคโลหิตเป็นการช่วยเหลือผู้อื่นและตรวจสุขภาพได้อีกทางหนึ่ง	7
5	การบริจาคโลหิตมีผลดีทั้งตัวผู้ให้และผู้รับ กล่าวคือ ผู้ให้บริจาคทำให้ร่างกายแข็งแรงส่วนผู้รับบริจาคทำให้มีชีวิตรอด	5
ลำดับที่	ผลเสีย (เหตุผล)	จำนวน(คน)
1	การบริจาคโลหิตทำให้เกิดการปะปนโลหิตกับศาสนิกอื่น	10
2	ภายหลังจากการบริจาคโลหิตอาจอ่อนเพลีย และคิดเชื่องได้ง่าย เจ้าหน้าที่ควรชี้แจงแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อสามารถทำงานได้อย่างปกติ	8
3	การบริจาคโลหิตอาจทำให้ร่างกายอ่อนแอไม่มีเรี่ยวแรงในการทำงาน	5
4	การบริจาคโลหิตอาจนำไปสู่การติดเชื้อโรคได้	2

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า มุสลิมที่มีความคิดเห็นว่าการบริจาคโลหิตมีผลดีส่วนมากให้เหตุผลว่าการบริจาคโลหิตเป็นการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกันให้รอดพ้นจากการเสียชีวิตและยังส่งผลให้ร่างกายสามารถสร้างเม็ดโลหิตใหม่และร่างกายแข็งแรงและมีภูมิต้านทาน อีกทั้งเป็นการเสียสละที่ไม่สามารถประเมินค่าได้ ส่วนมุสลิมที่มีความคิดเห็นว่าการบริจาคโลหิตมีผลเสีย ส่วนมากให้เหตุผลว่าการบริจาคโลหิตทำให้เกิดการปะปนโลหิตกับต่างศาสนิกและภายหลังจากการบริจาคโลหิตร่างกายอาจอ่อนเพลียและคิดเชื่องได้ง่าย

ตารางที่ 52 ท่านมีแนวทางเพื่อกระตุ้นให้พี่น้องมุสลิมร่วมกันบริจาคโลหิต (ข้อคำถามที่ 4)

ลำดับที่	แนวทางในการกระตุ้นเพื่อการบริจาคโลหิต	จำนวน (คน)
1	ควรมีการจัดอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตให้มุสลิม และจัดทำเอกสารประกอบการสัมมนา หรือ มีใบปลิวแจกจ่ายให้มุสลิมตามสถานที่ราชการ โรงพยาบาล และ โรงเรียนเพื่อเป็นการกระตุ้นให้มุสลิมบริจาคโลหิตมากขึ้นหรือติดป้ายประกาศตามมัสยิด เพื่อรณรงค์ให้มีการบริจาคโลหิตมากขึ้น	15
2	ควรสร้างความรู้ความเข้าใจในการบริจาคโลหิตด้วยการเชิญวิทยากร คณะกรรมการอิสลาม มาให้ความรู้ด้วยการใช้ภาษาที่มุสลิมเข้าใจง่ายเพื่อมาแลกเปลี่ยนพูดคุย ตลอดจนรับทราบปัญหาที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาด้วยการเปลี่ยนทัศนคติในการบริจาคโลหิต	13
3	พยายามมุ่งเน้นการให้ความรู้ในระดับผู้นำชุมชนเป็นอันดับแรก เช่น อิหม่าม กรรมการมัสยิด ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อบต. อบจ. เพราะบุคคลเหล่านี้สามารถเข้าถึงพี่น้องมุสลิมและน่าเชื่อถือได้มากกว่า	10
4	ควรสร้างความรู้ความเข้าใจและปรับทัศนคติในทางบวกให้พี่น้องมุสลิมหันมาบริจาคโลหิตมากขึ้น	8
5	บอกกล่าววัตถุประสงค์ของการบริจาคและประโยชน์ที่ได้จากการบริจาคแก่พี่น้องมุสลิม	7
6	ควรมีการบรรยายประเด็นการบริจาคโลหิตของมุสลิมทางโทรทัศน์หรือวิทยุเพื่อเป็นการกระตุ้นให้มุสลิมหันมาบริจาคโลหิตมากขึ้น	5
7	ผู้นำศาสนาหรือผู้บรรยายศาสนาควรมีการจัดบรรยายตามมัสยิดเพื่อเป็นการกระตุ้นให้มุสลิมบริจาคโลหิตมากขึ้น	3

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า มุสลิมมีความคิดเห็นว่าแนวทางในการกระตุ้นเพื่อการบริจาคโลหิตของมุสลิม คือควรมีการอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตให้มุสลิม และมีแจกใบปลิวตามสถานที่ราชการ โรงพยาบาล และ โรงเรียนและเชิญวิทยากรคณะกรรมการอิสลามมาให้ความรู้ให้กับชาวบ้านด้วยการใช้ภาษาที่มุสลิมเข้าใจง่ายเพื่อพูดคุย อีกทั้งผู้นำศาสนาควรมีการจัดบรรยายตามมัสยิดเพื่อเป็นการกระตุ้นให้มุสลิมบริจาคโลหิตมากขึ้น